

ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

พงศธร โตสังวาลย์, ส.ม.¹

ประจักษ์ บัวพันธ์, Ph.D.^{2*}

(วันที่ส่งบทความ: 21 มีนาคม 2566; วันที่แก้ไข: 1 ตุลาคม 2566; วันที่ตอบรับ: 3 ตุลาคม 2566)

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาขององค์กรที่ยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบได้จำนวน 128 คน และกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า .50 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนา สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสถิติการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมระดับปัจจัยทางการบริหาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ภาพรวมปัจจัยทางการบริหาร และปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.628, p < .001$), ($r = 0.681, p < .001$) ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ 2) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 3) ด้านการสร้างความรู้เข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ และ 4) ด้านบุคลากร มีผลและสามารถร่วมกันในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข ได้ร้อยละ 51.5 ($R^2 = 0.515, p < .001$) ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน พัฒนา แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร, ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, การมีส่วนร่วม, แผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข

¹ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* ผู้ประพันธ์บทความ: ประจักษ์ บัวพันธ์, อีเมล: bprach@kku.ac.th

Administrative Factors and Key Success Factors Affecting the Participation of the Health Strategy Plan of Directors at Sub-District Health Promoting Hospitals in Nakhon Ratchasima Province

Pongsatorn Tosangwarn, MPH¹

Prachak Bouphan, Ph.D.^{2*}

(Received: March 21st, 2022; Revised: October 1st, 2023; Accepted: October 3rd)

Abstract

The participation in operational development is very important in sustainable organizations. This cross-sectional descriptive research aimed to study administrative factors and key success factors and their effect on the participation of the health strategy plan of directors at sub-district health-promoting hospitals in Nakhon Ratchasima Province. A set of 128 Directors was selected by systematic random sampling. The quantitative data was collected from questionnaires and the qualitative data was collected by using an in-depth interview with 12 participants. The questionnaire was examined and verified by three experts for content validity with items objective congruence (IOC), all items were more than .50 and reliability with Cronbach's alpha coefficient was .98. Data analysis was performed by descriptive statistics, Pearson correlation coefficient and Stepwise multiple linear regression. The results of the study showed that the overall level of administrative factors, key success factors, and the participation of the health strategy plan were at a high level. Overall administrative factors and key success factors had a statistically significant moderate relationship with the participation of the health strategy plan ($r = 0.628$, $p < .001$), ($r = 0.681$, $p < .001$). Four variables consisted of key success factors; 1) the development of health care facility image; 2) executives at all levels providing support and follow-up to create understanding and 3) creating cooperation; and one variable of administrative factors, manpower affected and could jointly predict the participation of the health strategy plan of directors at sub-district health promoting hospitals in Nakhon Ratchasima Province at 51.5 percentage ($R^2 = 0.515$, $p < .001$). The results of the study can be applied to planning and solving issues in operational development.

Keywords: administrative factors, key success factors, the participation, health strategy plan

¹ Graduated student in Master of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University.

² Associate Professor, Department of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University.

*Corresponding author: Prachak Bouphan, E-mail: bprach@kku.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันระบบสุขภาพไทยกำลังเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายจากรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุการเปลี่ยนจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง การเชื่อมต่อการค้าการลงทุนทั่วโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความคาดหวังที่มากขึ้นของประชาชนต่อคุณภาพของระบบบริการสาธารณสุข ดังนั้นการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติจึงมีความสำคัญอย่างมากกับการกำหนดทิศทางของประเทศไทย ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข โดยแผนยุทธศาสตร์ฯ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ (PP&P Excellence) ยุทธศาสตร์บริการเป็นเลิศ (Service Excellence) ยุทธศาสตร์บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) และยุทธศาสตร์บริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) (กระทรวงสาธารณสุข, 2561) ทั้งนี้เพื่อขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจร่วมกันให้แก่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้นการมีส่วนร่วมของคนในองค์กรในการดำเนินงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารองค์กรและนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่เป็นผลมาจากความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางในการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรนั้นมีขั้นตอนที่สำคัญ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล (อกิน รพีพัฒน์, 2547) 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (Davis & Newstrom, 1981) และ 6) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Cohen & Uphoff, 1986) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขให้เกิดประสิทธิภาพนั้นองค์กรควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ โดยการวางแผนเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหาร องค์ประกอบของการวางแผน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) กำหนดวิธีในการดำเนินงาน 3) กำหนดทรัพยากรทางการบริหาร 4) กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน และ 5) กำหนดวิธีการในการควบคุม (ประจักษ์ บัวพันธ์, 2558) การวางแผนขององค์กรช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วม อันจะส่งผลให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัจจัยทางการบริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานเป็นการจัดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านบริหารจัดการ 5) ด้านเวลา และ 6) ด้านเทคโนโลยี (ประจักษ์ บัวพันธ์, 2558) ซึ่งปัจจัยข้างต้นจะส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ หากได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสมกับบริบทและอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ให้งานสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร คือปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบด้วย

6 ด้านได้แก่ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และ 6) การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย (ชูชัย สุภวงศ์ และคณะ, 2553) โดยปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าไว้

การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของจังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้บริหาร และนักวิชาการผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัดส่วนใหญ่รับทราบเกี่ยวกับนโยบายยุทธศาสตร์สาธารณสุขของจังหวัด ส่วนผู้ปฏิบัติงานในระดับอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้ปฏิบัติงานระดับตำบลส่วนใหญ่จะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขค่อนข้างน้อย เนื่องจากในการประชุมชี้แจงในระดับโซนมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก ทำให้การรับรู้นโยบายแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขอาจได้รับไม่ครบถ้วน รวมทั้งผู้บริหารในระดับอำเภอบางแห่งขาดทักษะการประชุมชี้แจงรายละเอียดของนโยบายยุทธศาสตร์สาธารณสุขให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับอำเภอและระดับตำบล ในส่วนของกระบวนการแปลงแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของจังหวัดเป็นแผนปฏิบัติการเพื่อนำไปปฏิบัติงานในพื้นที่ จากการศึกษาของ (สันติ ทวยมีฤทธิ์, 2562) พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นไม่ครบถ้วน ทำให้มาตรการสำคัญกิจกรรมสำคัญในหลายประเด็นไม่ครอบคลุมและครบถ้วนในระดับอำเภอ ระดับตำบลซึ่งอาจเนื่องมาจากยังขาดกรอบแนวคิดในการกำหนดแนวทางวิชาการที่เหมาะสม ทำให้ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปสู่ประเด็นการศึกษาปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ผ่านมารวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จอะไรบ้าง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

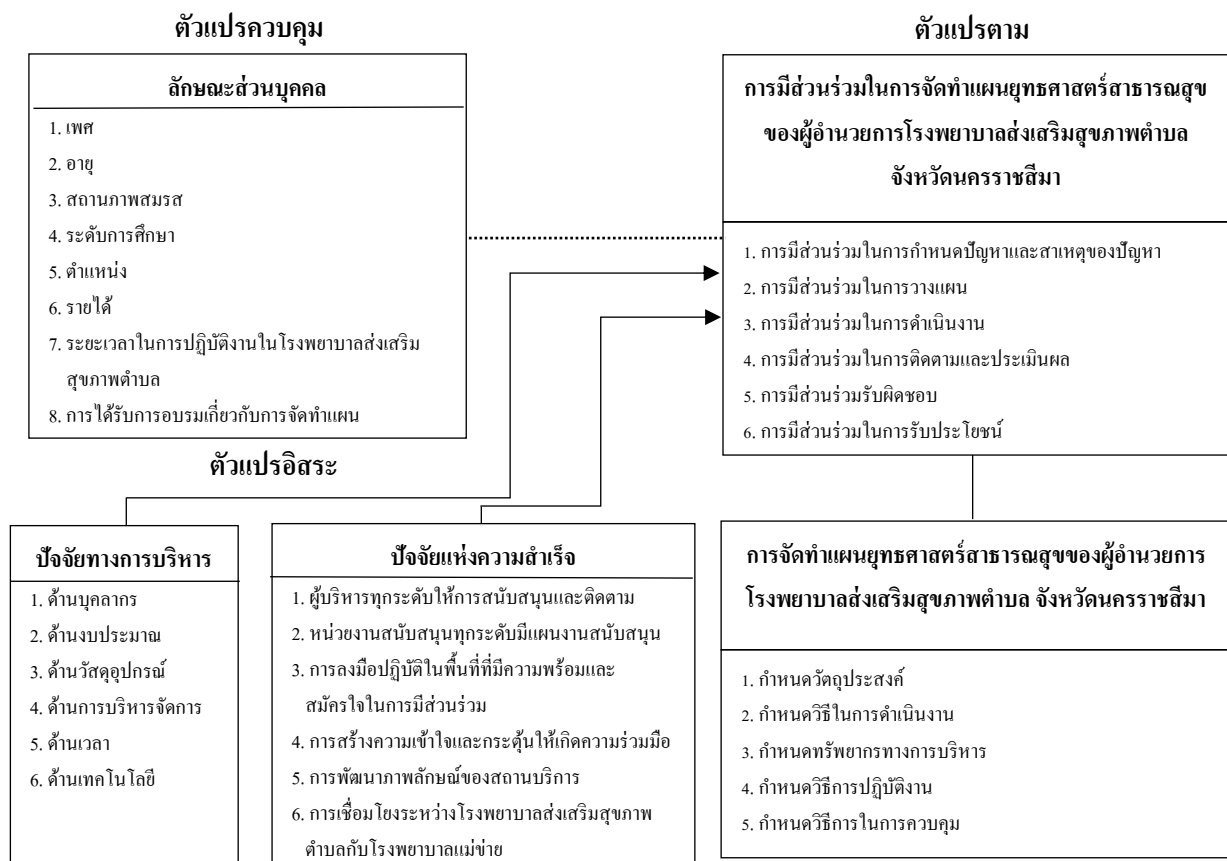
2. ระดับปัจจัยทางการบริหาร ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับใด

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา มีอะไรบ้าง

สมมติฐานการวิจัย
ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระ ปัจจัยทางการบริหาร ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของประจักษ์ บัวผัน (2558) และปัจจัยแห่งความสำเร็จของชูชัย สุภวงศ์ และคณะ (2553) ส่วนตัวแปรตามการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของอกิน รพีพัฒน์ (2547), Davis and Newstrom (1981) และ Cohen and Uphoff (1986) ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ระหว่างเดือน ธันวาคม 2565 - มกราคม 2566

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 348 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้สูตรของ (Cohen, 1988) เพื่อกำหนดหาขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรม G Power ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 128 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยสำรวจรายชื่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 348 คน หาช่วงระยะห่างของการเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตร $I = N/n$ เนื่องจากช่วงระยะห่างของการเลือกตัวอย่างคือ 2.71 ซึ่งมากกว่า 1.50 จึงใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบด้วยการเลือกตัวอย่างจากรายชื่อลำดับที่ 1 และข้ามไปลำดับที่ 3 ลำดับที่ 6 ลำดับที่ 9 จนครบ 128 คน ตามจำนวนที่กำหนด

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเลือกบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา (Key Informants) ได้ดี คุณสมบัติบุคคลที่จะให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นต้องผ่านการได้รับการฝึกอบรมและเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวกับทักษะกระบวนการและสมรรถนะในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข จำนวนทั้งสิ้น 12 คน ประกอบด้วย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขในระดับจังหวัด 1 คน ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขในระดับอำเภอ 3 คน และผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา 8 คน

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญและพิทักษ์สิทธิของบุคคลที่ร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ 1) หลักความเคารพในบุคคล (Respect For Person) 2) หลักคุณประโยชน์และไม่ก่ออันตราย (Beneficence) และ 3) หลักยุติธรรม (Justice) โดยเผยแพร่ข้อมูลในลักษณะเป็นภาพรวมไม่ระบุถึงตัวบุคคลหรือสถานที่ทำงานหรือข้อมูลต่าง ซึ่งผู้วิจัยมีมาตรการในการรักษาความลับ โดยในแบบสอบถามไม่มีการระบุเพียงรหัสชุดแบบสอบถามเท่านั้น และก่อนการดำเนินการวิจัย และการวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาจาก

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2565
เลขที่ HE652185

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 101 ข้อ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล มีคำถาม 8 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข จำนวน 3 ข้อ

การแปลผล การแปลผลคะแนนระดับปัจจัยทางการบริหาร ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข โดยนำมาจัดระดับเป็น 5 ระดับ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงเฉลี่ย ดังนี้) ระดับมากที่สุด (4.50–5.00 คะแนน) ระดับมาก (3.50–4.49 คะแนน) ระดับปานกลาง (2.50–3.49 คะแนน) ระดับน้อย (1.50–2.49 คะแนน) และระดับน้อยที่สุด (1.00–1.49 คะแนน) (สำเร็จ จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547)

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview Guidelines) ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร ส่วนที่ 2 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือทั้ง 2 ชุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านปัจจัยทางการบริหาร เท่ากับ .95 ด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ เท่ากับ .96 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข เท่ากับ .96 และภาพรวมแบบสอบถามทั้งชุด เท่ากับ .98

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม 2565 ถึง วันที่ 9 มกราคม 2566 โดยใช้แบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา สาธารณสุขอำเภอ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

2. ผู้วิจัยเข้าพบ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา สาธารณสุขอำเภอ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับสาธารณสุขอำเภอจำนวน 32 แห่ง รวมทั้งนัดหมายวันเวลาในการส่งแบบสอบถามกลับคืนเมื่อครบกำหนด 20 วัน

4. เมื่อครบกำหนดนัดหมายส่งคืนแบบสอบถาม 20 วัน ผู้วิจัยจะไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ทั้งนี้ได้อำนวยความสะดวกให้กลุ่มตัวอย่างโดยเตรียมซองจดหมายติดแสตมป์ให้ผู้วิจัยเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับ

5. การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนกับข้อมูลเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นเตรียมการ

1) ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบชี้แจงและแบบยินยอมไปให้อาสาสมัครทางไปรษณีย์พร้อมซองปิดแสตมป์กำหนดให้ผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบยินยอมแล้วจึงนัดหมายเวลา และรูปแบบของการสัมภาษณ์ทางระบบออนไลน์ โดย Zoom

2) ก่อนทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้ทบทวนความเข้าใจรายละเอียดของแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยละเอียดทุกครั้ง

5.2 ขั้นสัมภาษณ์เชิงลึก

- 1) ผู้วิจัยแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 2) ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสร้างความไว้วางใจเพื่อประโยชน์ในการให้ข้อมูลตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
- 3) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 คน
- 4) การนัดวันสัมภาษณ์เชิงลึกจะเลือกวันที่ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวก

5.3 ขั้นบันทึกผล

อนุญาตฉบับบันทึกและบันทึกเสียงในขณะที่ทำการสัมภาษณ์หลังจากนั้นจึงดำเนินการถอดข้อความบันทึกเสียงในภายหลังเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

5.4 ขั้นยุติการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้สัมภาษณ์เชิงลึกที่ให้ความอนุเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำเสนอค่า ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าต่ำสุด (Minimum)

และค่าสูงสุด (Maximum)

ระดับปัจจัยทางการบริหาร ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ใช้สถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) จากการทดสอบข้อมูลโดยใช้ Kolmogorov-Smirnov กำหนดระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ จากการทดสอบพบว่า (p-value) = 0.192 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ จึงใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate Analysis) ได้แก่

2.1 การหาความสัมพันธ์โดยภาพรวมและรายด้านระหว่างปัจจัยทางการบริหาร และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข และระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข

2.2 ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two-tailed) กำหนดสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ระดับ 0.05 ถ้าค่า p-value น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 0.05 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่ นั้นนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ของ Elifson, Runyon, & Haber (1990) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง + 1 แบ่งระดับดังนี้

ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship) หมายถึง $r = 0$

มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship) หมายถึง $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30

มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship) หมายถึง $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70

มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship) หมายถึง $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99

มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect Relationship) หมายถึง $r = \pm 1$

2.4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariable Relationship) เพื่อหาค่าตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยควบคุมตัวแปร คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) ระดับการศึกษา 5) ตำแหน่ง 6) รายได้ 7) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ 8) การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย ปัจจัยทางการบริหาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค โดยทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54.7) อายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 60.2) อายุเฉลี่ย 50.70 ปี ($S.D.=6.84$ ปี) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 74.2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 68.8) มีตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข (ร้อยละ 57.0) รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 52,168.67 บาท ($S.D.=10,445.20$ บาท) มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา 31 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 32.0) และได้รับการฝึกอบรมและเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวกับทักษะกระบวนการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข (ร้อยละ 80.5) ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย 4 ครั้ง จำนวนต่ำสุด 1 ครั้ง จำนวนสูงสุด 20 ครั้ง

2. ระดับปัจจัยทางการบริหาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาพรวมระดับปัจจัยทางการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($M=3.87$, $SD=0.34$) ภาพรวมระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ($M=4.07$, $SD=0.39$) และภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข อยู่ในระดับมาก ($M=3.98$, $SD=0.37$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยทางการบริหาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	Mean	S.D.	แปลผล
ปัจจัยทางการบริหารรวมทุกด้าน	3.87	0.34	มาก
1. ด้านบุคลากร	3.88	0.41	มาก
2. ด้านงบประมาณ	3.84	0.44	มาก
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.84	0.46	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.01	0.44	มาก
5. ด้านเวลา	3.92	0.50	มาก
6. ด้านเทคโนโลยี	3.74	0.50	มาก
ปัจจัยแห่งความสำเร็จรวมทุกด้าน	4.07	0.39	มาก
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	4.05	0.46	มาก
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	4.11	0.44	มาก
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	3.99	0.48	มาก
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	4.04	0.47	มาก
5. การพัฒนาประสิทธิภาพของสถานบริการ	4.15	0.49	มาก
6. การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย	4.06	0.53	มาก

ตัวแปร	Mean	S.D.	แปลผล
การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข			
รวมทุกด้าน	3.98	0.37	มาก
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและสาเหตุของปัญหา	4.00	0.45	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.07	0.50	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.01	0.48	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.97	0.46	มาก
5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	3.95	0.44	มาก
6. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์	3.88	0.50	มาก

หมายเหตุ. n = 128

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.628, p < .001$)

ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.681, p < .001$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	r	p - value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยทางการบริหารรวมทุกด้าน	0.628*	< .001	ปานกลาง
1. ด้านบุคลากร	0.477*	< .001	ปานกลาง
2. ด้านงบประมาณ	0.377*	< .001	ปานกลาง
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.472*	< .001	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	0.525*	< .001	ปานกลาง
5. ด้านเวลา	0.505*	< .001	ปานกลาง
6. ด้านเทคโนโลยี	0.456*	< .001	ปานกลาง
ปัจจัยแห่งความสำเร็จรวมทุกด้าน	0.681*	< .001	ปานกลาง
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	0.568*	< .001	ปานกลาง
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.546*	< .001	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.540*	< .001	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.559*	< .001	ปานกลาง
5. การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.622*	< .001	ปานกลาง

ตัวแปร	r	p - value	ระดับ ความสัมพันธ์
6. การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย	0.495*	< .001	ปานกลาง

หมายเหตุ. n = 128, * p - value < .001

4. ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีดังนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($p < .008$) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม ($p < .011$) และการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ($p < .005$) ส่วนปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ ด้านบุคลากร ($p < .003$) ดังนั้น ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรข้างต้น มีผลและสามารถร่วมกันในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 51.5 ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	B	Beta	T	p - value	R	R ²	R ² adj	R ² change
1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ การพัฒนาภาพลักษณ์ของ สถานบริการ	0.192	0.250	2.716	< .008	0.622	0.387	0.382	-
2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผู้บริหารทุกระดับให้การ สนับสนุนและติดตาม	0.171	0.210	2.577	< .011	0.673	0.452	0.444	0.065
3. ปัจจัยทางการบริหารด้าน บุคลากร	0.201	0.219	3.027	< .003	0.694	0.482	0.469	0.030
4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ การสร้างความเข้าใจและ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.192	0.242	2.894	< .005	0.717	0.515	0.499	0.033

ค่าคงที่ 0.938, F = 32.625, p-value < 0.001, R = 0.717, R² = 0.515, R² adj = 0.499

หมายเหตุ. n = 128, ** p - value < .05

5. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้เสนอปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านปัจจัยทางการบริหาร มีข้อจำกัดในด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เหมาะสมสำหรับการใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ สรุปผล คำนวณผล จัดเก็บ สืบค้น การจัดการข้อมูล ให้สามารถสื่อสารและเผยแพร่ไปยังความต้องการของหน่วยงาน เพื่อจะช่วยลดการสิ้นเปลืองของวัสดุอุปกรณ์ และยังช่วยส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ดังนั้นผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนยุทธศาสตร์อันจะส่งผลต่อการจัดทำแผนของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมทั้งด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือจากบุคลากรในหน่วยงาน และการบูรณาการกับภาคีเครือข่าย

ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ จะมีความสำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมในด้านการรับประโยชน์ จากการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกันทั้งผลการดำเนินงาน ทางบวก และทางลบ ทั้งต่อตนเองและสังคม เพื่อให้เกิดการรับรู้ ตระหนัก เกิดความรู้สึกร่วม เห็นคุณค่าในตนเองและคุณค่าในงานที่ปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานนั้นๆ สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญการที่จะทำงานทุกคนให้บรรลุเป้าหมายต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน

6. การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

6.1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ พบปัญหาด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ดังนั้นผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบุคลากรต้นแบบในการพัฒนาสุขภาพที่ดีเพื่อเป็นตัวอย่างและพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ

6.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม พบว่า ยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขและการสนับสนุนทรัพยากรยังไม่เพียงพอ ดังนั้นควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ให้มีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเอง

6.3 ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร พบว่า หน่วยงานบางแห่งขาดการสรรหาบุคลากร ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข ดังนั้น ควรจัดสรรอัตรากำลังให้สอดคล้องกับโครงสร้างอัตรากำลังและความจำเป็นของหน่วยงาน

6.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ พบว่าหน่วยงานบางแห่งขาดการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมในการทำงาน ควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยกระตุ้นและเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและให้เกิดการยอมรับปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ปัจจัยทางการบริหาร การวิจัยครั้งนี้ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (นวพร รัตนจริยา และชนะพล ศรีฤทธา, 2564; ไพวัน แก้วปะเลิด และประจักษ์ บัวผัน, 2563; อรวรรณ ลินคำ และชนะพล ศรีฤทธา, 2562) ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยทางการบริหารมีความสำคัญและมีผลต่อองค์การในการบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การ ดังนั้น ปัจจัยทางการบริหารจะช่วยส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ หากได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ย่อมส่งผลช่วยให้การดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (นภาพร ฐพรหม และประจักษ์ บัวผัน, 2564; กัญญารัตน์ จันทน์โสม และประจักษ์ บัวผัน, 2563; พัทธชนก พุทธมนต์สิงห์ และคณะ, 2562) ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสำคัญและมีผลต่อองค์การช่วยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพ ทำให้เกิดความสามัคคีภายในองค์การมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์อันดีในเครือข่ายบุคลากรด้านสุขภาพ เกิดการเรียนรู้เข้าใจกันและกันในทีมงาน เข้าถึงและพัฒนางานให้เหมาะสมกับพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะช่วยส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าไว้

ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ
ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร สามารถร่วมกัน
พยากรณ์และมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 51.5 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการมีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการ
จัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข $R^2 = 0.387$ ($p < .008$) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผู้ที่เคย
ศึกษามาแล้ว ที่พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการที่มีผลต่อการ
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข (วิลาลินี วงศ์พานูตร และประจักษ์ บัวผัน, 2564;
อัมฤทัย ไชยมาตย์ และประจักษ์ บัวผัน, 2564; พัทธชนก พุทธมนต์สิงห์ และคณะ, 2562) ทั้งนี้เนื่องจากควร
ส่งเสริมให้มีบุคลากรต้นแบบด้านสุขภาพที่ดีผู้ปฏิบัติงานบริการในสถานบริการ ดังนั้นผู้บริหารและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้มีบุคลากรต้นแบบด้านสุขภาพที่ดีช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้
ประชาชนมีส่วนร่วม และเรียนรู้ให้มีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองในการปฏิบัติงานปฏิบัติตน
ทั้งในสถานบริการและชุมชน ซึ่งถือเป็นภาพลักษณ์ที่ดีด้วยการทำเป็นตัวอย่างด้านการดูแลสุขภาพในทุกมิติ

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตามมีผลต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข $R^2 = 0.065$ ($p < .011$) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผู้ที่เคย
ศึกษามาแล้ว ที่พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตามที่มีผลต่อการ
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข (ทศพล ใจทาน และคณะ, 2564; เพชรสมร ไพระพะยอม
และประจักษ์ บัวผัน, 2560) ทั้งนี้เนื่องจากควรให้ความสำคัญทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
สาธารณสุขของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ได้ประสิทธิภาพอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมและ
สนับสนุน การกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน การสนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติการสนับสนุน
ทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การรายงานผล
การติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงาน
ตามแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข

3. ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากรมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข
 $R^2 = 0.029$ ($p < .003$) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าปัจจัยทางการบริหารด้าน
บุคลากรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข (ไพวัน แก้วปะเลิด และประจักษ์
บัวผัน, 2563; สุวิชัย ถามูลเลิศ และประจักษ์ บัวผัน, 2561) ทั้งนี้เนื่องจากควรจัดสรรอัตรากำลังให้สอดคล้อง

กับโครงสร้างของหน่วยงาน และการมอบหมายงานให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของบุคลากร รวมทั้ง มีการพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการสร้างความสำเร็จและความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข $R^2 = 0.033$ ($p < .005$) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผู้ที่เคยศึกษามาแล้ว ที่พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข (ปัทมวิทย์ คำสมาน และคณะ, 2564; วิลาสินี วงศ์พานิช และประจักษ์ บัวผัน, 2564) ทั้งนี้ ควรสร้างการรับรู้ รับทราบร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือกัน โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน ผู้บริหารในหน่วยงานควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการยอมรับการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีแนวทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด

สรุปผลการวิจัย

ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($p < .008$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม ($p < .011$) ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร ($p < .003$) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ($p < .005$) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมกันในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ได้ร้อยละ 51.5

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

1. ควรส่งเสริมให้ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นต้นแบบที่ดีด้านสุขภาพและส่งเสริมให้ประชาชนในเขตรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเองเพื่อลดภาระของบุคลากรสาธารณสุขในการให้บริการ

2. ควรพัฒนากระบวนการทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขให้สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพในแต่ละพื้นที่ โดยการถ่ายทอดนโยบายไปยังระดับพื้นที่ในหลายช่องทาง รวมถึงการจัดทำคู่มือแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

3. ควรส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุขให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยพิจารณาปัญหาและความต้องการของหน่วยงานแต่ละแห่งเป็นหลัก

4. ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการวิชาการที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ควรส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สาธารณสุข เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามพันธกิจหลักของหน่วยงานและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดี ตลอดจนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรต้นแบบในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ บัวผัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข (พ.ศ. 2560 – 2579)*. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

กัญญารัตน์ จันทร์โสม, และประจักษ์ บัวผัน. (2563). คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับ บัณฑิตศึกษา)*, 20(2), 60-71.

ชูชัย สุภวงส์, สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์, สุภกิจ ศิริลักษณ์, ลัดดาธิการเลิศ, สุพัตรา ศรีวิจิตร, และเกษม เวชสุทธานนท์. (2553). *คู่มือการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กระทรวงสาธารณสุข.

- ทศพล ใจทาน, ประจักษ์ บัวผัน, และสุรัชย์ พิมพ์. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานเพื่อระวังสอสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดเลย. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 21(3), 161-171.
- นภาพร พรหมศรี, และประจักษ์ บัวผัน. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเวชสถิติในโรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 7. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 21(2), 179-191.
- นภาพร รัตนจริยา, และชนะพล ศรีธาดา. (2564). แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 15(38), 588-604.
- ปณิธิ คำสมาน, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, และประจักษ์ บัวผัน. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสกลนคร. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 21(3), 223-235.
- ประจักษ์ บัวผัน. (2558). *หลักการบริหารสาธารณสุข* (พิมพ์ครั้งที่ 4). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัทธชนก พุทมนต์สิงห์, ประจักษ์ บัวผัน, และชัยญา อภิบาลกุล. (2562). ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 19(3), 120-130.
- เพชรสมร ไพระขอม, และประจักษ์ บัวผัน. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบสุขภาพระดับตำบลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดหนองคาย. *วารสารวิจัยคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 10(3), 11-22.
- ไพวัน แก้วปะเลิด, ประจักษ์ บัวผัน, และสุรัชย์ พิมพ์. (2563). คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในแผนกฉุกเฉินของโรงพยาบาลรัฐเขตนครหลวงเวียงจันทน์. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 20(2), 96-107.
- วิลาสินี วงศ์ผาบุตร, และประจักษ์ บัวผัน. (2564). แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้และมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 21(3), 186-199.
- สันติ ทวยมิฤทธิ์. (2562). การพัฒนากระบวนการบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 14(33), 52-70

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. (2565). *สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดนครราชสีมา*.
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
- สำเร็จ จันทรสุวรรณ, และสุวรรณ บัวทวน. (2547). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ภาควิชาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สุวิชัย ถามุลเทศ, และประจักษ์ บัวผัน. (2561). ปัจจัยการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อ
การปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. *วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น*, 25(1), 23-34.
- อกิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข.
- อรรพรรณ สิ้นคำ, และชนะพล ศรีฤาชา. (2562). ปัจจัยทางการบริหารและแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน
การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัด
ขอนแก่น. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ*, 12(3), 613-622.
- อัมฤทัย ไชยมาตย์, และประจักษ์ บัวผัน. (2564). แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน
ตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 21(3), 172-185.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavior sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1986). *World management*. McGraw- Hill.
- Davis, K., & Newstrom, J.W. (1981). *Human behavior at work: Organizational behavior* (7th ed.).
McGraw-Hill.
- Elifson, K.W., Runyon, R.P., & Haber, A. (1990). *Fundamentals of social statistics* (2nd ed.). McGraw-Hill.